

Maandelijksche Vergadering

op Woensdag 4 Juli e. k.

tegen 6 uur,

in 't Museum, Looiersgracht.

DE SINT PIETERSBERG.

Van alle kanten regent 't als 't ware protesten tegen de huidige ontginning, op groote schaal, van den St. Pietersberg.

'k Weet niet hoeveel protesten en requesten bereids opgestapeld liggen ten raadhuize van Maastricht.

Maar wat 'k wel weet is, dat er in de laatste maanden in lief Nederland haast geen vergadering van wetenschappelijke menschen werd gehouden, waarin niet de algeheele „verwoesting” van den St. Pietersberg 'n punt van bespreking uitmaakte.

Men kan in den lande maar niet begrijpen hoe of 'n dergelijk „vandalisme” door Maastricht wordt getolereerd.

Alsof de Maastrichter vroede vaders ook maar iets tegen die ontginning kunnen doen!

Protesten en requesten zouden in 'n geval als 't onderhavige 'n nuttig effect hebben, als ze vergezeld gingen van 'n som gelds groot genoeg om de ondernemers van 'n dergelijke ontginning schadeloos te stellen, wanneer zij 't werk wilden stop zetten.

Alevel, dat behoort vrijwel tot de onmogelijkheden.

Onze Nederlandsche wetgeving is nu eenmaal zóó, dat er met protesten tegen de ontginning van den St. Pietersberg niets te doen valt.

'k meen dan ook dat de vereeniging „Stadsverfraaiing” te Maastricht 'n beteren weg heeft ingeslagen door 't volgend adres:

Aan de Hoogmogende vergadering der Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De ondergeteekenden J. P. Cremers en F. Voet, respectievelijk Voorzitter en Secretaris der Vereeniging „Stadsverfraaiing”, gevestigd te Maastricht, hierbij uitvoering gevend in hunne genoemde hoedanigheid aan het besluit, genomen in de algemeene ledenvergadering van genoemde vereeniging op 8 Juni 1923, hebben eer zich tot U Hoogmogenden te wenden met de mededeeling, dat zij op heden aan Hare Majesteit het verzoekschrift hebben gezonden als in afschrift hierbij gaat.

Aan Hare Majesteit de Koningin,

Mevrouw!

Geven met verschuldigden eerbied te kennen: de ondergeteekenden J. P. Cremers en F. Voet, respectievelijk Voorzitter en Secretaris der Vereeniging „Stadsverfraaiing” te Maastricht:

dat zij in hunne hierboven genoemde hoedanigheid uitvoering gevend aan het besluit, genomen in de op 8 Juni j.l. gehouden ver-

gadering der leden van gemelde vereeniging, zich wenden tot Uwe Majesteit met het verzoek:

wel te willen bevorderen, dat door Uwer Majesteits Regeering ten spoedigste een wetsontwerp worde ingediend, houdende bepalingen en voorschriften tot instandhouding van zoogenaamde natuurmonumenten en alzo verhinderend het oprichten en instandhouden van inrichtingen enz., die de algemeen erkende schoonheid van het landschap schaden of zelfs vernietigen kunnen;

dat zij tot dit verzoek gekomen zijn, omdat de alom in den lande door hare schoonheid vermaarde helling van den St. Pietersberg bij Maastricht onherroepelijk dreigt verloren te gaan tengevolge van de vestiging eener afgraverij van kalksteen tegen die helling;

dat zij zich reeds ter zake gewend hebben tot het Bestuur der Gemeente Maastricht en tot vereenigingen in den lande, zooals de Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten, doch de ondervinding moesten opdoen, dat in Nederland wetsbepalingen ontbraken, die b.v. aan het Maastrichtsche Gemeentebestuur de bevoegdheid zouden kunnen verleenen dergelijke het landschap schadelijke ondermijningen te beletten of hun voorwaarden te stellen.

't Welk doende enz.

Maastricht, 16 Juni 1923.

Zij verzoeken U Hoogmogenden ernstig en dringend, wanneer door Harer Majesteits Regeering niet tot indiening van bedoeld wetsontwerp mocht worden overgegaan, te willen bevorderen dat uit den boezem Uwer Hoogmogende Vergadering het initiatief tot een zoodanig wetsontwerp moge uitgaan.

't Welk doende enz.

't Is te hopen dat gansch wetenschappelijk Nederland en allen die voor natuurschoon iets voelen, aan dit adres adhaesie zullen betuigen.

Op die manier is er voor 't vervolg iets ten goede te bereiken!

Intusschen zal 't der angstige buitenwereld zeer zeker genoegen doen, uit onderstaand schrijven te vernemen, hoe de Maatschappij, welke thans bezig is den St. Pietersberg te ontginnen, toch ook nog wel wat voelt voor 't mooie van dien berg en heur best wil doen om dat mooie zoo min mogelijk te schaden.

Société Anonyme Cimenteries et Briqueteries Réunies de Bonne Espérance, Raevels et Loën.

Antwerpen, 16 Juni 1923.

Aan de Heeren Burgemeester en Wethouders der Stad Maastricht.

Weldele Heeren,

Wij hebben Uw schrijven van 5 Juni goed ontvangen. Het verwondert ons grootelijks dat er in Nederland zulke bezorgheid heerscht aangaande de mergel-exploitatie op St. Pietersberg, en wij kunnen de ongerustheid niet verklaren, welke door de menigvuldige vereenigingen van natuurschoon en oudheidkunde, alsook door de Nederlandsche dagbladen geuit wordt.

Het is nochtans de eerste maal niet dat

deze berg in exploitatie gesteld wordt. Vanaf 1899 heeft de vorige bezitter, Mr. Crets-Straetmans, er afgravingen in openlucht gedaan. In de jaren 1917, 1918 en ook in 1919 heeft de Nationale Kalkmergel-Exploitatie te Amsterdam op groote schaal de ontginning voortgezet. Er is daar ook vroeger eene kaaimuur en ladings-toestellen aangelegd geweest. Wij hebben eigenlijk eene bestaande exploitatie slechts voortgezet.

Er is destijds van onzentwege aan het Gemeentebestuur van Maastricht alle verzekering gegeven dat door ons alles zal worden ingespannen om het natuurschoon en oudheidszicht te behouden en het publiek voldoening te geven. Ook hebben wij verklaard dat er eene plaats van ongeveer 1½ hectare zou worden afgegraven tusschen de Chalet en de Ruïne. Dat deze afgraving aan het pittoresque hoe genaamd geen afbreuk zal doen en de historische ruïne daardoor te meer zou uitkomen. Aangaande deze ruïne hebben wij U de verzekering gegeven, dat deze zal behouden blijven en tot bezoek aan het publiek blijven geopend.

Het bekende rustpunt Chalet zal ook met zijn prachtig uitzicht over de Maasvallei ten dienste staan van de wandelaars. De oude hoeve Lichtenberg wordt ook behouden.

Zooals wij U vroeger hebben verklaard, is de Wilhelminaweg moeten verdwijnen; deze weg was echter in de laatste jaren aangelegd, en van geen historische waarde. Een nieuwe schilderachtige weg zal aangelegd worden tusschen de Chalet en de Ruïne.

Verder zullen nieuwe beplantingen worden gedaan van verscheidene houtsoorten, ter verfraaiing van den bergwand.

Verdere afgravingen zullen geschieden langs den Zuiderkant naar de Belgische grens, en den bergwand van ongeveer 25 tot 30 meter zal langs het kanaal en Maas blijven bestaan.

Wij hebben te meer aan het personeel opdracht gegeven, dat mochten er vondsten van natuur-historische waarde worden gedaan, den Heer Conservator van het Museum van Natuurlijke Historie te Maastricht, den Z. Eerw. Heer P. J. Cremers, daar onverwijld kennis van te geven.

Het is ook aan voornoemden Heer toegestaan ten allen tijde het werk te bezoeken en er opnemingen en onderzoekingen te verrichten. Onze bediende ter plaatse, Mr. Peeters, wonende op het Chalet, zal zich steeds bij zijn bezoek bereidwillig ter zijner beschikking stellen.

Wij hopen dat U met deze verklaringen zult genoegen nemen, en bieden U onze oprechte groeten.

Cimenteries et Briqueteries de Bonne
Espérance, Raevens et Loën, Sté Ame.

DE DUIFTEEK (*Argas reflexus* F.).

In 't vorig Maandblad vermeldden wij de vondst door den heere F. van Rummelen te Heerlen van *Cimex columbarius* Jenyns. Achteraf is gebleken dat de gevangen beestjes verkeerd benaamd waren geworden.

Dr. Mac Gillavry uit Amsterdam, aan wien de heer van Rummelen enkele exemplaren op-

zond, kwam tot de ontdekking dat we te doen hadden niet met de duifwants, *Cimex columbarius* J., doch met de duifteek, *Argas reflexus* F. Tot meerdere zekerheid zond deze ze ter controleering op aan Dr. A. C. Oudemans.

Argas reflexus F. is nieuw voor de Nederlandsche fauna! Dr. A. C. Oudemans maakte er kennis mee in 1913. Toen toch kreeg hij een exemplaar op spiritus bewaard toegezonden door Dr. Max von Brunn, Vorstand der Entomologischen Abteilung aan het Zoölogisch Museum te Hamburg, die hem mededeelde, dat een aantal ervan gevonden werd tussehen retsen en spleten van een zolder, waar militaire postduiven gehouden werden.

Van deze parasieten hebben vooral jonge duiven en dan 's nachts, veel te lijden. Overdag verborgen de *Argas* zich in de retsen en spleten van planken. *Argas* vervelt verscheidene malen; ze kan maanden lang, zelfs zes jaren lang honger en dorst lijden. Tot dusverre werd volgens Dr. Oudemans *Argas* nooit meer Noordelijk, 54° N.B., dan Hamburg aangetroffen. Op de Nederlandsche Entomologische vergadering, gehouden te Ermelo, op 7 Juni 1913, noodigde hij alle Entomologen uit, om bij duivenliefhebbers en duivenfokkers naar *Argas* te laten zoeken. Dit dier, aldus Oudemans, komt stellig ook in Nederland voor!

Dr. O. waar. Nadat *Argas* gevonden was in Thans, na 10 jaren, blijkt de bewering van Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Rusland, mogen wij haar bij ons ook als inheemsch beschouwen. 'n Nuttige aanwinst voor onze fauna kunnen we haar niet noemen, te minder waar ze zich niet ontziet om zelfs den mensch aan te vallen.

Argas is een groot, plat, rood-bruin dier. Voor eventueele toezending houdt 't Museum te Maastricht zich aanbevolen.

* * *

Wat betreft de duifwants, *Cimex columbarius* Jenyns, deze is volgens Dr. Mac Gillavry nog maar éénmaal in ons land geconstateerd; ze komt er echter zoo goed als zeker meer voor. Als duivenfokkers maar eens acht willen geven, zullen we dra ook dit beestje te pakken hebben.

Dat berichten, als in 't vorig Maandblad, over *Cimex* nut hebben, bleek niet alléén uit 't feit dat we daardoor een voor de Nederl. fauna nieuw beestje konden noteeren, maar ook hieruit, dat we, dank dat bericht, een paar dagen later door den heere J. Coumans, tuinier ten kastele Mheer (L.), een doode huiszwaluw kregen toegestuurd, waarop zich een drietal parasieten bevonden en wel *Stenopteryx hirundinis* L., eene vlieg, welke leeft op zwaluwen en gierzwaluwen, vooral ook in de nesten en op jonge vogels. Tot nu toe was ze niet in 't Museum vertegenwoordigd. Voor toezending van parasieten, zoowel op zoogdieren als op vogels, houden wij ons aanbevolen.

JOS. CREMERS.

NIEUWE LEDEN.

De Heeren: Kurris, ingenieur, Wilhelminasingel, Wijk-Maastricht; Arn. Spauwen, Gronsveld; Th. Jaspers, notaris, Klimmen.